

К О Д Е К С

доброчесності працівників

виконавчих органів

Кіровоградської міської ради

м. Кіровоград
2010 рік

Розділ 1. Загальні положення

Стаття 1. Мета Кодексу

1. Кодекс доброчесності працівників виконавчих органів Кіровоградської міської ради (далі – Кодекс) встановлює загальні вимоги до поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій органів місцевого самоврядування, а також осіб, які прирівняні до осіб, уповноважених на виконання функцій органів місцевого самоврядування (далі - суб'єкти доброчесної поведінки), якими вони мають керуватись в своїй службовій діяльності і згідно з якими громадськість має оцінювати доброчесність, неупередженість та ефективність їх діяльності.

Стаття 2. Дотримання норм Кодексу

1. **Обов'язок** дотримуватися норм даного Кодексу є невід'ємною складовою трудових та інших договорів, на підставі яких суб'єкт доброчесної поведінки виконує свої повноваження. З моменту підписання такого договору суб'єкт доброчесної поведінки вважається обізнаним у нормах даного Кодексу і несе відповідальність за їх порушення.

2. Під час проведення атестації, призначення на нову посаду, підготовки характеристики чи рекомендації аналіз і оцінка дотримання суб'єктом доброчесної поведінки норм даного Кодексу є обов'язковими.

3. Якщо суб'єкт доброчесної поведінки не впевнений у відповідності своєї поведінки нормам Кодексу, він зобов'язаний звернутися до свого керівника чи до іншої особи (органу), яким суб'єкт доброчесної поведінки підзвітний, підконтрольний чи підпорядкований.

4. Керівник або інша особа (орган), яким суб'єкт доброчесної поведінки підзвітний, підконтрольний чи підпорядкований, у межах своїх повноважень приймає рішення щодо відповідності суб'єкта доброчесної поведінки займаній ним посаді.

Розділ 2. Загальні вимоги до доброчесної поведінки

Стаття 1. Призначення загальних вимог

1. Суб'єкт доброчесної поведінки зобов'язаний вживати усіх необхідних заходів, щоб його діяльність відповідала загальним вимогам доброчесної поведінки, визначених цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Стаття 2. Пріоритет прав людини та основних свобод

1. Пріоритет прав людини та основних свобод має визначати зміст і спрямованість діяльності суб'єкта доброчесної поведінки.

Стаття 3. Неупереджене виконання повноважень

1. Суб'єкт доброчесної поведінки виконує свої повноваження таким чином, щоб офіційна діяльність не приховувала приватні цілі.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки зобов'язаний не допускати впливу на виконання своїх повноважень інтересів близьких родичів чи інтересів певних зацікавлених осіб, беручи до уваги виключно питання, що стосуються справи, надавати пільги чи переваги будь-яким особам лише на підставах та у спосіб, передбачені законодавством України.

3. Суб'єкт доброчесної поведінки під час виконання функцій органів місцевого самоврядування не повинен прагнути досягнення політичних цілей.

Стаття 4. Законність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки виконує свої повноваження виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 5. Громадська довіра до влади

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен своїми діями сприяти зміцненню довіри громадян до влади, їх переконаності в неупередженості, ефективності та доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій органів місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, забезпечувати позитивну репутацію цих органів.

Стаття 6. Патріотизм

1. Діяльність суб'єкта доброчесної поведінки повинна ґрунтуватися на відданості українському народу, пріоритеті інтересів України перед інтересами інших держав та перед власними інтересами.

Стаття 7. Нейтральність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки незалежно від своїх політичних переконань повинен виконувати свої повноваження таким чином, щоб не протидіяти законно прийнятим рішенням державних органів та органів місцевого самоврядування.

Стаття 8. Толерантність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен ставитись з повагою та неупереджено до різних політичних та ідеологічних течій, релігійних конфесій, неухильно дотримуватись принципу відокремлення церкви від держави, під час виконання своїх повноважень не демонструвати свої релігійні або політичні переконання чи уподобання.

2. Прояви ксенофобії є несумісними з виконанням функцій органів місцевого самоврядування.

Стаття 9. Коректність та ввічливість

1. У своїй поведінці суб'єкт доброчесної поведінки повинен дотримуватись правил коректності та ввічливості.

2. У відносинах з офіційними представниками іноземних держав та міжнародних організацій застосовуються правила протоколу.

3. Поведінка суб'єкта доброчесної поведінки не повинна провокувати виникнення конфліктних ситуацій.

Стаття 10. Справедливість

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен оцінювати обставини, які слугують підставою для прийняття рішень з врахуванням суспільної користі, об'єктивно та беручи до уваги права та законні інтереси усіх зацікавлених осіб.

Стаття 11. Відповідальність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки несе відповідальність за прийняті ним рішення, дії чи бездіяльність у встановленому законодавством України порядку.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки є відповідальним за ефективне виконання законних рішень органів та осіб, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований.

Стаття 12. Ефективність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен здійснювати свої повноваження, виконувати рішення органів та осіб, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований, компетентно, своєчасно, не формально, результативно, в межах наданих повноважень проявляти творчість та ініціативу, не допускати зловживань або неефективного використання державної чи комунальної власності.

Стаття 13. Прозорість

1. Суб'єкт доброчесної поведінки відповідно до законодавства не повинен обмежувати доступ до інформації, що не є таємною чи конфіденційною, з метою приховування певних дій чи відомостей, що підривають його службовий авторитет.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки не повинен надавати будь-яку завідомо неповну або неправдиву інформацію з метою введення в оману.

Стаття 14. Конфіденційність

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен використовувати конфіденційну інформацію, що знаходиться в користуванні державних органів чи органів місцевого самоврядування, юридичних осіб приватного права відповідно до законодавства.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки може розголошувати будь-яку інформацію про приватне життя інших осіб, що стала відомою у зв'язку з виконанням ним своїх повноважень, лише у випадках, передбачених законами України.

Стаття 15. Принцип іміджу та авторитету

Суб'єкт доброчесної поведінки має дбати про позитивний імідж та авторитет органів місцевого самоврядування. Зовнішній вигляд не повинен суперечити вимогам ділового етикету. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен дотримуватися ділового стилю одягу, що передбачає розумний консерватизм, відповідну кольорову гаму, почуття міри щодо довжини і фасону одягу, уникати надмірності в кількості прикрас. Макіяж має бути помірним, робочий одяг комфортним, охайним та чистим, відповідати зовнішності та статурі.

Розділ 3. Обмеження щодо використання службового становища

Стаття 1. Обмеження щодо використання повноважень

1. Суб'єкт доброчесної поведінки зобов'язаний не допускати можливості впливу особистих інтересів чи інтересів, пов'язаних з ними фізичних та юридичних осіб, на виконання ним своїх повноважень.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки не повинен провокувати своєю поведінкою або іншим чином спонукати фізичних та юридичних осіб до пропозиції або до надання прямо чи опосередковано винагороди йому чи іншим особам за його певні дії чи бездіяльність.

3. Суб'єкт доброчесної поведінки, який наділений правом розсуду (дискреційними повноваженнями), повинен використовувати це право належним чином, приймати рішення, виходячи з пріоритету прав людини, інтересів суспільства та держави і керуючись загальними принципами доброчесної поведінки, викладеними в даному Кодексі.

Стаття 2. Обмеження щодо використання службового майна

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен виконувати свої повноваження таким чином, щоб ввірені йому майно, устаткування, кошти та будь-які інші активи використовувались за призначенням, доцільно. Використання службових активів у приватних цілях без законного дозволу або без оплати за звичайними цінами є зловживанням.

Стаття 3. Використання інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування

1. Суб'єкт доброчесної поведінки зобов'язаний неухильно виконувати встановлені законодавством вимоги щодо використання інформації, отриманої під час виконання своїх повноважень. Якщо такі вимоги не містять правил належного поводження з інформацією в конкретних ситуаціях, суб'єкт доброчесної поведінки повинен керуватись загальними вимогами до доброчесної поведінки.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен уникати прагнення отримати доступ до інформації, володіння якою не відноситься до його повноважень.

3. Суб'єкт доброчесної поведінки не повинен розголошувати довірену йому інформацію, в тому числі і після припинення своїх повноважень, та використовувати її у власних інтересах або в інтересах, пов'язаних з ним фізичних і юридичних осіб, зокрема, шляхом надання порад та рекомендацій.

4. Будь-які матеріальні та нематеріальні блага, одержані суб'єктом доброчесної поведінки чи пов'язаними з ним фізичними та юридичними особами внаслідок порушення вимог щодо використання інформації, отриманої під час виконання повноважень, визнаються одержаними неправомірно. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен забезпечити повернення цих благ у власність територіальної громади міста Кіровограда.

Стаття 4. Отримання незаконних рішень чи доручень

1. У разі отримання для виконання рішення чи доручення, яке суб'єкт доброчесної поведінки вважає незаконним, він повинен негайно в письмовій

формі повідомити про це свого керівника або іншу особу чи орган, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований. Суб'єкт доброчесної поведінки самостійно оцінює правомірність рішення чи доручення та можливу шкоду, що буде завдано суспільним інтересам у випадку виконання такого рішення чи доручення.

2. Якщо протягом терміну, встановленого для виконання вказаного рішення чи доручення, суб'єкт доброчесної поведінки не отримує письмового підтвердження про доцільність їх виконання, він може вважати їх необов'язковими для виконання.

3. Якщо суб'єкт доброчесної поведінки отримує письмове підтвердження доцільності виконання вказаних рішень чи доручень, він повинен взяти їх до виконання з одночасним письмовим повідомленням про це вищого за рівнем органу чи особи, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований. Суб'єкт доброчесної поведінки не несе відповідальності за виконання таких доручень у разі, коли він про це повідомив.

4. Якщо суб'єкт доброчесної поведінки вважає, що внаслідок виконання протиправних рішень чи доручень існує реальна загроза нанесення шкоди інтересам держави та суспільства, він повинен повідомити про ці обставини правоохоронні органи.

Стаття 5. Пропозиція чи отримання неправомірної винагороди

1. Неправомірною винагородою визнаються будь-які матеріальні та нематеріальні блага, що їх суб'єкт доброчесної поведінки отримує прямо чи опосередковано від юридичних та фізичних осіб за рішення, дії чи бездіяльність в їх інтересах чи інтересах третіх осіб, що здійснюються як безпосередньо цим суб'єктом, так і за його сприяння – іншими посадовими особами та органами.

2. Винагорода визнається наданою опосередковано, якщо:

винагороду отримали особи, які є близькими родичами суб'єкта доброчесної поведінки або інші пов'язані з ним особи, коли суб'єкт доброчесної поведінки знав або повинен був знати про це;

винагороду за згодою, рекомендацією чи іншим аналогічним волевиявленням суб'єкта доброчесної поведінки надано будь-якій іншій фізичній чи юридичній особі, зокрема, неприбутковій - благодійній чи релігійній.

3. Суб'єкт доброчесної поведінки негайно повідомляє органи або особи, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований, або відповідні правоохоронні органи про пропозиції отримати неправомірну нагороду.

Розділ 4. Конфлікт інтересів

Стаття 1. Визначення конфлікту інтересів

1. Конфлікт інтересів - протиріччя публічних і приватних інтересів суб'єкта доброчесної поведінки, у разі виникнення якого цей суб'єкт не виконує чи неналежно виконує свої повноваження.

2. Приватним інтересом суб'єкта доброчесної поведінки визнається можливість отримання будь-якого матеріального чи нематеріального блага ним особисто, його близькими родичами чи іншими пов'язаними з ним юридичними та фізичними особами.

Стаття 2. Запобігання конфлікту інтересів

1. Суб'єкт доброчесної поведінки при призначенні чи обранні на посаду зобов'язаний письмово повідомити особу або орган, що приймає рішення про призначення чи обрання суб'єкта, про обставини, які можуть впливати на його неупередженість або створювати враження наявності такого впливу. Такими обставинами визнаються будь-які приватні інтереси суб'єкта особисто, його близьких родичів чи інших пов'язаних з ним юридичних та фізичних осіб, на які може мати вплив професійна діяльність суб'єкта доброчесної поведінки.

2. У випадку виявлення обставин, які за висновком особи або органу, що приймає рішення про призначення чи обрання суб'єкта доброчесної поведінки, можуть мати систематичний вплив на його рішення, дії чи бездіяльність, суб'єкт доброчесної поведінки повинен здійснити всі можливі заходи стосовно усунення таких обставин, а у разі неможливості це зробити – відмовитись від зайняття посади чи виконання повноважень.

3. Якщо такі обставини виникають після призначення (обрання) на посаду, суб'єкт доброчесної поведінки зобов'язаний негайно про це письмово повідомити органи чи особу, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований, та самостійно визначити спосіб усунення таких обставин, а у разі неможливості це зробити – залишити посаду в установленому порядку.

Стаття 3. Поведінка суб'єкта доброчесної поведінки в ситуації конфлікту інтересів

1. У випадку наявності конфлікту інтересів або якщо є обґрунтовані підстави вважати можливим його виникнення, або може створитись враження існування такого конфлікту, суб'єкт доброчесної поведінки має керуватись правилами вирішення конфлікту інтересів, які встановлені нормативно-правовими актами, що визначають його повноваження та порядок надання відповідних державних послуг чи здійснення іншої діяльності, пов'язаної з виконанням функцій органів місцевого самоврядування.

2. За відсутності таких правил або неможливості їх застосування суб'єкт доброчесної поведінки негайно після виявлення такого конфлікту зобов'язаний:

письмово повідомити органи або осіб, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований, про існування конфлікту інтересів, обставини, що його викликають, та можливі вигоди, які він чи пов'язані з ним особи можуть отримати внаслідок такого конфлікту;

відмовитись від участі або висунути самовідвід своєї участі у відповідній процедурі, а у разі неможливості – позбутися приватних

інтересів, що викликають конфлікт інтересів, або залишити посаду в установленому порядку.

Розділ 5. Незаконне одержання подарунків

Стаття 1. Поняття подарунка

1. Подарунком вважається будь-яке матеріальне чи нематеріальне благо (майно, послуга тощо), що має грошову вартість і яке суб'єкт доброчесної поведінки безоплатно або за вартістю, яка суттєво нижча від звичайної ціни цих благ, одержує від фізичних чи юридичних осіб.

2. Для цілей даного Кодексу до подарунків не відносяться:

будь-які блага, грошова вартість яких не перевищує одного відсотка мінімальної заробітної плати;

будь-які блага, які одержує не лише суб'єкт доброчесної поведінки, а й інші особи, і які не створюють підстав для надання суб'єктом доброчесної поведінки неправомірних вигод чи переваг певним особам та не сприймаються як винагорода за певні дії (бездіяльність) суб'єкта доброчесної поведінки в інтересах інших осіб.

Стаття 2. Заборона надання та одержання подарунків

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен утримуватись від наступних дій:

просити або примушувати будь-яких осіб надавати подарунки собі або іншим особам;

приймати прямо чи опосередковано подарунки за виконання дій, що входять до його повноважень, або в ситуаціях, коли такий подарунок може бути визнаний винагородою за будь-які рішення, дії чи бездіяльність;

систематично приймати подарунки, що може створити уявлення про використання суб'єктом доброчесної поведінки службового становища для одержання неправомірних доходів;

надавати прямо чи опосередковано подарунки іншим особам, включаючи своїх керівників, за виконання останніми будь-яких дій (бездіяльність), що можуть мати наслідки для суб'єкта доброчесної поведінки чи пов'язаних з ним осіб.

2. Подарунок визнається наданим опосередковано, якщо:

подарунок одержали особи, які є близькими родичами, іншими пов'язаними з суб'єктом доброчесної поведінки особами, коли суб'єкт знав або повинен був про це знати;

подарунок за згодою, рекомендацією чи іншим аналогічним волевиявленням суб'єкта доброчесної поведінки надано будь-якій іншій фізичній чи юридичній особі, зокрема, неприбутковій - благодійній чи релігійній.

Стаття 3. Офіційні подарунки

1. Будь-які подарунки, одержані суб'єктом доброчесної поведінки під час офіційних заходів, не можуть бути його приватною власністю і протягом тридцяти днів з дня одержання передаються до органів або осіб, яким він підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований.

2. У разі одержання подарунків під час перебування суб'єкта доброчесної поведінки за кордоном, суб'єкт передає подарунок після повернення до України в термін та до органів (осіб), зазначених у частині першій цієї статті.

3. Подарунки є державною або комунальною власністю та обліковуються відповідно до законодавства.

Стаття 4. Особисті подарунки та звичайні знаки гостинності

1. Суб'єкт доброчесної поведінки може приймати особисті подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, за умови, якщо вартість одного подарунка не перевищує п'яти відсотків мінімальної заробітної плати.

2. Вартість особистих подарунків, одержаних суб'єктом доброчесної поведінки протягом календарного року, не може перевищувати двадцяти відсотків мінімальної заробітної плати.

3. При одержанні подарунка суб'єкт доброчесної поведінки самостійно визначає орієнтовну вартість одержаних подарунків виходячи із середньої вартості таких чи аналогічних товарів.

Стаття 5. Дії суб'єкта доброчесної поведінки при одержанні неправомірного подарунка

1. Суб'єкт доброчесної поведінки своїми діями повинен виявляти прагнення утримуватись від одержання та надання будь-яких подарунків, включаючи й ті, які визнано прийнятними згідно з даним Кодексом.

2. У ситуаціях, коли суб'єкт доброчесної поведінки одержує подарунок, що є неприйнятним згідно з положеннями даного Кодексу, і не має можливості від нього відмовитись, він повинен:

чітко встановити особу, яка надала подарунок, та мотиви її дій;

по можливості, знайти осіб, які можуть засвідчити обставини надання подарунка;

зберегти подарунок, однак ніяк його не використовувати для власних чи службових потреб;

невідкладно надати письмовий звіт особі або органу, яким суб'єкт підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований (а за необхідності – заяву у відповідні правоохоронні органи), та передати звіт разом з подарунком з дотриманням усіх формальних вимог;

продовжити виконання своїх обов'язків таким чином, щоб не створювалось уявлення про вплив подарунка на рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта доброчесної поведінки, а у випадку неможливості це зробити –

відмовитись від участі або заявити самовідвід своєї участі в провадженні по справі, до якої причетні особи, які надали подарунок.

Стаття 6. Отримання нематеріальних благ

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен утримуватись від отримання нематеріальних благ, зокрема, посад (як оплачуваних, так і без оплати) в організаціях і установах усіх форм власності та будь-якої організаційно-правової форми, включаючи неприбуткові організації, почесних звань та нагород, вчених звань та наукових ступенів, інших відзнак, якщо особи, які приймають рішення стосовно надання таких благ, пов'язані з суб'єктом доброчесної поведінки офіційними стосунками і можуть очікувати від суб'єкта прийняття рішень, здійснення дій чи бездіяльності, які є або можуть бути визнані подякою або винагородою за надані нематеріальні блага.

Розділ 6. Політична та громадська діяльність

Стаття 1. Членство в об'єднаннях громадян

1. Суб'єкт доброчесної поведінки відповідно до своїх переконань та інтересів може бути членом політичної партії або громадської організації.

Стаття 2. Участь у страйках

1. Суб'єкт доброчесної поведінки не може брати участі у страйках та вчиняти інші дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню органів місцевого самоврядування.

Стаття 3. Політична неупередженість

1. Членство у будь-якій політичній партії не повинна впливати на виконання суб'єктом доброчесної поведінки функцій органів місцевого самоврядування.

2. Суб'єкт доброчесної поведінки при здійсненні своїх повноважень повинен діяти виключно на підставі Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів незалежно від особистих політичних поглядів, членства у політичних партіях. Членство суб'єкта доброчесної поведінки в політичній партії не може бути підставою для виявлення таким суб'єктом прихильності чи надання переваг цим партіям або їх членам.

Стаття 4. Збереження довіри до органів місцевого самоврядування

1. Суб'єкт доброчесної поведінки повинен поводитись таким чином, щоб його політична чи громадська діяльність не підривали довіру суспільства до органів місцевого самоврядування.

Розділ 7. Вимоги до поведінки після припинення повноважень по виконанню функцій органів місцевого самоврядування

Стаття 1. Працевлаштування після припинення повноважень по виконанню функцій держави

1. Суб'єкт доброчесної поведінки не повинен використовувати особисті знайомства та повноваження для отримання будь-яких переваг щодо працевлаштування після припинення повноважень по виконанню функцій органів місцевого самоврядування.

2. У випадку отримання пропозиції про працевлаштування від осіб, з якими суб'єкт доброчесної поведінки має офіційні стосунки у зв'язку з виконанням своїх повноважень, він повинен повідомити про це осіб або органи, яким суб'єкт підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований.

Стаття 2. Обмеження та заборони

1. Протягом року після залишення посади чи припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій органів місцевого самоврядування, суб'єкт доброчесної поведінки повинен утримуватись від наступних дій:

представляти інтереси фізичних та юридичних осіб у справах, які знаходяться в провадженні органу, в якому він працював;

надавати консультативні послуги фізичним та юридичним особам стосовно їх діяльності, яка прямо чи опосередковано пов'язана з органами, функції яких він виконував.

Розділ 8. Громадський контроль за дотриманням Кодексу

Стаття 1. Інформування громадян

1. Органи місцевого самоврядування зобов'язані доводити до відома громадян положення даного Кодексу.

Стаття 2. Внесення і розгляд звернень громадян та їх об'єднань

1. Громадяни та їх об'єднання мають право вносити до усіх органів у порядку, встановленому законом, звернення про порушення Кодексу суб'єктами доброчесної поведінки. Органи зобов'язані негайно розглядати кожне звернення, оцінювати наявність порушення та наслідки, до яких це порушення призвело або могло призвести.

2. До розгляду звернення про порушення орган може залучати громадян (об'єднання громадян), які внесли звернення, за їх бажанням. Результати розгляду звернень орган доводить до відома громадян та їх об'єднань, які вносили звернення.

3. Органи узагальнюють та аналізують звернення громадян, їх об'єднань для виявлення систематичних порушень Кодексу, притягнення до відповідальності винних суб'єктів доброчесної поведінки, посилення контролю керівництва органу за виконанням даного Кодексу, змін в організації роботи органу.

Розділ 9. Попередження порушень Кодексу та відповідальність за порушення Кодексу

Стаття 1. Відповідальність керівників за поведінку суб'єктів добросовісної поведінки

1. Керівники зобов'язані запобігати проявам недобросовісної поведінки підлеглих суб'єктів добросовісної поведінки шляхом організації та проведення навчань положенням Кодексу, постійного контролю за виконанням суб'єктами добросовісної поведінки своїх повноважень.

Стаття 2. Види відповідальності за порушення норм Кодексу

1. Порушення норм даного Кодексу є підставою для притягнення суб'єктів добросовісної поведінки до відповідальності відповідно до трудового законодавства України, законодавства України, що визначає порядок надання особам права виконувати функції органів місцевого самоврядування, законодавства про службу в органах місцевого самоврядування та про запобігання і протидію корупції, кримінальної, адміністративної, цивільно-правової відповідальності.

Стаття 3. Обов'язки особи чи органу реагувати на порушення норм Кодексу

1. Орган чи особа, яким підконтрольний, підзвітний чи підпорядкований суб'єкт добросовісної поведінки, зобов'язані своєчасно реагувати на вчинені порушення Кодексу та притягати або ініціювати притягнення винних до відповідальності.
